

Undervisningsministeriet fører tilsyn med de selvejende institutioner og deres forvaltning af institutionens midler. Undervisningsministeriet fører tilsyn med, at tilskudsmidlerne anvendes efter deres formål, og dette sker på forskellig vis, men hovedsagelig gennem skolernes revisorer, for hvem der er lavet en revisionsbekendtgørelse, der foreskriver revisors arbejdsopgaver. Skolernes bestyrelse og ejere er ansvarlige direkte over for ministeriet i deres økonomiske forvaltning af skolerne. Der er på det økonomiske område et omfattende tilsyn, der fungerer.

Tilsynet med undervisningen er efter § 9 i lov om frie grundskoler delt op i tre led, som vi har hørt om: Der er forældrenes tilsyn, der er det af forældrene valgte eller af kommunen uafhængige tilsyn, og derudover så kan Undervisningsministeriet udpege et særligt tilsyn. Men en yderligere kontrolforanstaltning er jo, at eleverne ved de prøveforberedende skoler skal op til de samme prøver som i folkeskolen, og resultatet af disse prøver og undervisningen i det hele taget i frie grundskoler har indtil nu mindst kunnet stå mål med resultatet i folkeskolen. Hvis ikke, ville forældrene jo også reagere og ikke af egen pung hvert år betale tusinder af kroner til deres børns skolegang.

Det er uheldigt for de frie skoler, at der til stadighed er uro omkring loven på dette område, og at der til stadighed fremsættes mere eller mindre velovervejede forslag til ændringer.

Derfor foreslog Frie Grundskolers Fællesråd også selv før sommerferien i 1998 Undervisningsministeriet, at der skulle nedsættes et udvalg til overvejelser af forskellige vinkler vedrørende friskoleområdet. Tilsynsbestemmelserne med friskolerne har fungeret godt i årtier, uden at der har været problemer. Tilsynsbestemmelserne er i de senere år blevet strammet betydeligt, senest i maj 1998. Det er alene af denne grund en god idé, at man venter og vurderer virkningerne af disse stramninger, inden der tages initiativ til nye stramninger, og Kristeligt Folkeparti tager klart afstand og afviser det her beslutningsforslag.

Fjerde næstformand (Margrete Auken):

Ordføreren for forslagsstillerne, hr. Knud Erik Kirkegaard.

Knud Erik Kirkegaard (KF):

Den rigtige ordfører for forslagsstillerne, hr. Brian Mikkelsen, er på grund af sygdom blevet

forhindret i at være til stede, og det er derfor faldet i min lod at træde i hans sted som ordfører for forslagsstillerne.

Jeg vil godt tage udgangspunkt i at slå fast, at dansk skoletradition og dansk skolehistorie er noget helt særligt set i international sammenhæng. Det er sådan, at Grundtvig og Christen Kold og andre pædagogiske personligheder ikke har levet forgæves, men har sat deres tydelige præg og kendetegn på den udvikling, der har været inden for den danske pædagogiske verden. Det ved enhver, som har haft lejlighed til at studere den danske pædagogik historie.

Denne særlige frihedstradition er altså som udgangspunkt meget dansk. Det er noget meget værdifuldt, og det er noget, som berettiger til national stolthed. Det gælder både højskoletanken, det gælder de frie grundskoler, som vi diskuterer i dag, og det kan også gælde andre frie skoleformer. Vi bør værne om forældrenes fri ret til at kunne vælge et alternativ til den offentlige skole – jeg tror, næsten alle ordførerne har været inde på det – og som der jo egentlig også er udgangspunkt for i grundlovens bestemmelser ikke om skolepligt, men om undervisningspligt.

Vi kan da også se, at mange forældre har stor interesse i det, der foregår i de frie grundskoler. Der er faktisk tale om en stigende tilslutning.

Det forslag, vi behandler, er ganske enkelt et forslag om at etablere et offentligt tilsyn med de frie grundskoler. Hvorfor nu det? Jeg vil gerne slå fast, at forslaget ikke er et angreb på de frie skoler, det er ikke et forsøg på at straffe de frie skoler eller ramme de frie skoler. Tværtimod, så er formålet med forslaget at indføre et værn mod urimelig kritik og urimelig mistænkeliggørelse fra kredse, som måske ikke har den samme positive opfattelse af den pædagogiske frihedstradition, som vi andre har.

Generelt er der kun anledning til at have fuld tillid til de frie grundskoler. Men der har været enkelttilfælde, som har været flittigt omtalt i pressen, som har været medvirkende til at kaste mistanke mod hele ideen bag de frie grundskoler, og det kan ingen være tjent med.

Det er baggrunden for forslaget, som naturligvis fuldt ud giver mulighed for at respektere skolernes og dermed forældrenes suveræne ret til ud fra deres holdningsmæssige udgangspunkt at vælge frit, hvilken pædagogisk linje man mener, der skal være gældende på den pågældende skole.